

[Glistrup]

Det er det, der foregår i øjeblikket i parcelhuskvarterne, så for hver uge vi kan fremskynde virkelig effektive skridt på denne vej, redder vi i hvert fald nogle hundrede familier fra at gå nedenum og hjem. Det er derfor, at dette er sådan en hastesag. Fremskridtspartiet lytter meget gerne til alle forslag.

Vi tror ikke rigtig meget på hr. Ole Espersens tanker om gældssanering. Nu er hr. Ole Espersen – og det er der jo ikke noget at sige til – glad for gældssanering, for det har han selv sådan set stået fadder til, men vi, der har arbejdet med det i praksis, har ikke været så imponeret af gældssaneringens resultater, og vi tvivler på, at den er særlig egnet på dette område.

Men enhver skal være så hjertelig velkommen til at bidrage til at løse dette problem, for det er virkelig noget, som kan bidrage til, at Danmark kan komme på ret køl igen økonomisk, og til, om 10.000 eller måske 100.000 danskere skal have en bedre eller dårligere tilværelse. I hvert tilfælde er det da altid et skridt på vejen, når vi nu stemmer ja til dette beslutningsforslag.

Men forhåbentlig kommer der snart nogen, som har gode ideer. Det skal ikke komme til at skorte på at få 16 underskrifter fra Fremskridtspartiet, hvis der er nogen, der har gode ideer, til at få Folketinget indkaldt her i sommer for at diskutere dette problem, så vi kan komme nogle skridt videre i løsningen af disse meget, meget alvorlige spørgsmål, som vi her har til behandling.

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Det er ved de behandlinger, vi har haft af dette forslag, blevet klart, at erkendelsen af tvangsauktionsproblemet er udbredt.

Det var jo, som jeg gjorde opmærksom på ved førstebehandlingen, også et spørgsmål, som regeringen var opmærksom på og havde sat arbejde i gang om. Den betænkning, som jeg talte om, vil foreligge inden for de næste par uger, og dér får vi et udgangspunkt for at gå i gang.

Jeg vil gerne understrege, at de bemærkninger, jeg gjorde ved førstebehandlingen om gældssaneringsinstituttet i relation til pant i fast ejendom, står regeringen stadig fast på. Det er for os en vigtig ting. De argumenter, som jeg førte frem, lægger vi vægt på, også fordi det foruden at støde mod den almindelige retsopfat-

telse også kan virke hæmmende og vil komme til at virke hæmmende på muligheden for finansiering mod sikkerhed i fast ejendom.

Jeg er da enig med hr. Ole Espersen i, at grundlæggende retsprincipper kun er det, så længe de bliver anset for grundlæggende, men vi anser det altså for et grundlæggende retsprincip.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Det er blot for en sikkerheds skyld. Jeg går ud fra, at jeg skal forstå justitsministeren således, at udvalgene naturligvis også skal arbejde med gældssaneringsspørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Beslutningsforslaget vedtoges enstemmigt med 119 stemmer.

Formanden:

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til justitsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

20) Anden behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om omfinansiering af realkreditlån m.v.

(Fremsat 2/5 89. Første behandling 19/5 89. Betænkning 30/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Bente Juncker (CD):**

Der står i betænkningen, at Centrum-Demokraterne vil redegøre for deres stilling ved andenbehandlingen af beslutningsforslaget.

Jeg vil gerne sige, at Centrum-Demokraterne er enig med Socialdemokratiet i, at der bør gøres noget ved de mange tvangsauktioner.

Vi er også enig med Socialdemokratiet i, at det bør gøres snarest. Vi er derimod uenig med

[Bente Juncker]

regeringen i, at vi først skal have sat et langt udredningsarbejde i gang, og at der skal gå flere måneder med det.

Centrum-Demokraterne ser hen til, at vi får et lovforslag på bordet om tvangsauktioner, således at det kan blive vedtaget i løbet af oktober måned. Vi er enig i, at det er en alvorlig situation, vi står i, og vi behøver ikke som regeringen en lang række udredningsarbejder, for vi har altså erfaring for, hvad det er, der er galt. Vi ved allerede nu, at der er 16.000 tvangsauktioner i år, og det berører 50.000–60.000 personer i dette land.

Vi ved, at det er skattereformen, der er udgangspunktet.

Vi vil meget gerne stemme for dette beslutningsforslag, og vi vil også gerne være med, når forslaget skal udarbejdes.

Lysholm Christensen (KRF):

Der står i betænkningen, at Kristeligt Folkeparti vil redegøre for sin stilling ved andenbehandlingen, og jeg skal blot tilkendegive, at vi stemmer for forslaget.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Ved førstebehandlingen af dette beslutningsforslag redegjorde jeg på Det Konservative Folkepartis vegne for vores stilling. Vi ser meget alvorligt på det stigende antal tvangsauktioner, og vi vil gerne afhjælpe dem. Jeg gjorde også ved den lejlighed opmærksom på, at der pågår et udvalgsarbejde og et arbejdsgruppearbejde, som netop skulle afdække disse problemer og ikke mindst finde egnede muligheder for at afhjælpe dem.

Ved behandlingen af dette beslutningsforslag har vi fået nogle af de oplysninger, jeg gerne ville have, idet vi gerne ville have et overblik over, hvorfor der er et stigende antal tvangsauktioner, og hvordan fordelingen er på boliger, erhvervsjendomme og landbrugsejendomme, således at man kan få den rigtige mulighed for at afværge de situationer, der er opstået.

I betækningsbidraget fra mindretallet, Socialdemokratiet og SF, står, at det skal ses som en række anvisninger til regeringen af muligheder for at mindske antallet af tvangsauktioner. Derudover ønskes mulighed for at smidiggøre forløbet af tvangsauktioner, ligesom eftervirkninger ønskes mindsket. Så kan jeg ikke forstå,

at man ikke udviser, skal vi sige tålmodighed til at få de rette løsninger frem.

Det er jo ikke den rette løsning, der er blevet beskrevet med indeksbelåning. Det er heller ikke den rette løsning, at man skal pålægge meget ofte de realkreditinstitutter, som har erhvervet ejendommen ved tvangsauktion, at de skal give de tidligere ejere mulighed for at bebo den. Det er ikke det, der løser disse her problemer.

Derfor vil vi stadig væk fastholde afvisningen af dette beslutningsforslag med den begrundelse, at vi bør afvente resultaterne af de analyser og vurderinger, som boligministeren – og også justitsministeren, da der jo er jura i dette her – vil have fuldendt her i løbet af efteråret.

Jeg forstår slet ikke, at Fremskridtspartiet tilslutter sig en indeksbelåning, som der netop er advaret imod fra realkreditinstitutterne, eller at Fremskridtspartiet vil, om jeg så må sige, krænkere ejendomsretten ved, at de nye ejere skal pålægges, at ejendommen skal stilles til rådighed for nogle lejere. Selv om man kan dispensere fra lejeloven, er det ikke sikkert, at man kan gøre det på en sådan måde, at den nye ejer får fuld og hel råderet over den på tvangsauktionen erhvervede ejendom.

Det her hjælper ikke nok, og vi ønsker at hjælpe de familier, der er kommet i uføre. Jeg håber, at den opløsning, der er sket fra flertallets – og i hvert fald fra Socialdemokratiets – side, betyder, at når ministeren kommer her i løbet af eftersommeren, vil jeg kalde det – for september er jo eftersommer – så kan vi finde en rimelig og god løsning, som kan holde.

En indeksbelåning bliver kun dyrere, det er påvist, og det bliver endnu mere belastende, ikke likviditetsmæssigt, men man bliver jo aldrig gældfri, og det må da være noget af det fornemste, at man kan blive gældfri.

Mejdahl (V):

Hastværk er lastværk. Ordsprogets sandhedsværdi står med al ønskelig tydelighed at læse i de få bilag, der ligger i sagsmappen til beslutningsforslag nr. B 80. Og udtalelserne fra Nykredit og Realkreditrådet bekræfter da også min antydning ved førstebehandlingen af, at det er en kompliceret opgave at løse problemet for de parcelhusejere, som på grund af udefra kommende ændringer i deres forudsætninger er kommet i vanskeligheder.

[Mejdahl]

I Venstre erkender vi, at det stigende antal tvangsauktioner er et signal, som vi ikke må sidde overhørig. Det er en ulykkelig situation for mange familier. Men som boligministeren allerede sagde ved førstebehandlingen den 19. maj 1989, er der nu taget initiativ til at forsøge at analysere og at løse problemet. På den baggrund forstår jeg ikke det hastværk, der har været med at få beslutningsforslag nr. B 80 vedtaget.

Og jeg forstår slet ikke, at Fremskridtspartiet går med og sikrer Socialdemokratiets forslags vedtagelse. Fremskridtspartiet opfordrer altså også med pkt. 2 i beslutningsforslaget regeringen til det, som Realkreditrådet i bilag 7 antyder er på grænsen af grundlovens grundlæggende principper om ejendomsrettens ukrænkelighed.

Det understreger, at flertallet er i færd med at vedtage noget, som er for dårligt belyst. Vi finder ikke anledning til at deltage i en opfordring til at gøre noget, som allerede er i fuld gang.

Glistrup (FP):

Det er jo sørgeligt, selv om vi har en lang dagsorden, at to ordførere efter hinanden kan stille sig op og tale om det, som slet ikke er til behandling.

Dette forslag drejer sig om én eneste ting, nemlig at Folketinget opfordrer regeringen til snarest muligt at fremsætte forslag til en lovgivning, der kan imødegå de alvorlige problemer for familier i dyrt finansierede ejerboliger. Det er det eneste, det drejer sig om.

Og så er det selvfølgelig sørgeligt at høre den konservative ordfører sige: Jamen det at fremsætte sådan nogle forslag fra regeringen hjælper jo ikke noget som helst. Det var dog en enorm mistillid, den konservative ordfører har til regeringen, at sige, at det ikke hjælper noget som helst, at regeringen fremsætter forslag på dette område, som er det eneste, det absolut eneste, som det her drejer sig om.

De betragtninger, som vi gjorde gældende ved den foregående sag på dagsordenen, dækker fuldt og helt også denne sag, for det er reelt den samme problemstilling. Enhver lille hjælp til det kan måske hjælpe 10, 15 eller 22 familier, og så er det godt. Der skal sikkert en vifte af forskellige forslag til, og hvert forslag, der kan komme, er selvfølgelig godt. Og kommer der nogle forslag, som drejer sig om indekslån eller

om, at den hidtidige ejer kan blive lejer i boligen, ja, så må vi selvfølgelig se på dem, hvis det er det, regeringen foreslår.

Regeringen kan foreslå alt, hvad der overhovedet kan hjælpe i den dybt alvorlige situation, og det eneste, vi skal stemme om, er, hvorvidt regeringen skal opfordres til at fremsætte forslag af den art. Og kommer der forslag, som jeg nævnte, f.eks. om indekslån, ja, så må vi selvfølgelig tage hensyn til det, som Realkreditrådet har skrevet.

Det er da selvfølgelig meget rart, at Realkreditrådet har skrevet noget. Vi ved alle sammen, at der kan anføres mange argumenter for og imod på indeksområdet. Det afhænger meget af, hvordan reglerne teknisk bliver udformet, både af hensyn til efterpanthavere og masser af andre problemer, men det må vi altså se på, hvis regeringen finder, at den skal fremsætte forslag om indekslån.

Lad regeringen komme med det, og lad os så diskutere de forslag. Det eneste, som det her drejer sig om, er hurtigst muligt at få så mange gode, konkrete ideer på bordet, som kan opnås. Og når man så skal høre Venstre sige, at hastværk er lastværk, og De Konservative sige, at man skal have tålmodighed, er det ikke ligefrem det, man lytter til hverken i Birkerød eller Sæby, eller hvor der kan være tale om, for dér er hastværk påkrævet, og dér er brug for alt andet end tålmodighed for alle dem, der er på vej til at ryge på tvangsauktion nu. Det drejer sig om handling, og det er det, man opfordrer regeringen til. Derfor stemmer vi selvfølgelig ja.

Der ligger intet til hinder hverken i grundlovens § 73 eller andet i grundloven for, at man opfordrer regeringen til at fremsætte forslag om det alvorligste samfundsproblem, vi har lige i øjeblikket. Og der ligger intet om nogen stilling til indekslån, hverken på den ene eller anden måde. Det er overhovedet ikke noget, der vedrører det, vi skal stemme om på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

Nu synes jeg nok, at hr. Glistrup simplificerer sagen meget, for beslutningsforslaget har jo netop beskrevet, hvad løsningsmodellerne skulle være, og det er dem, Det Konservative Folkeparti og jeg som ordfører har henholdt mig til. Det er en meget stærk forenkling, hr.

[Lizzie Lichtenberg]

Glistrup er kommet med. Hvis det er Fremskridtspartiets mening med det, så kan jeg stadig væk ikke forstå, at det stemmer for det beslutningsforslag, der rent faktisk foreligger her.

Det er jo således, som det også blev fortalt ved førstebehandlingen af dette beslutningsforslag, at regeringen allerede før dette beslutningsforslag blev fremsat har sat et undersøgelsesarbejde i gang. Det er længe siden, for det er jo ikke helt nyt, at der er kommet flere tvangsauktioner. Derfor synes jeg nok, at man af hensyn til at få den mest hensigtsmæssige løsning skulle vente på, at det udvalg, som er hurtigtarbejdende, skal nå til ende. Vi ender jo bare med at få de arme husejere fra asken og i ilden, og det vil vi ikke medvirke til. Vi vil have en hurtig, men vi vil også have en god løsning.

Vi tror ikke på indeksbelåningen og muligheden for, at realkreditinstitutterne skal pålægges, når de har erhvervet en ejendom på tvangsauktion, at leje den ud til de hidtidige ejere. De hidtidige ejere har jo ikke kunnet præstere de boligudgifter, de har haft. Hvordan forestiller man sig de skal kunne gøre det som lejere? Det vil sige, at man påbyder endnu flere udgifter til realkreditinstitutterne, og det er jo kun medlemmerne, dvs. andre låntagere, der kan betale dem.

Så løsningen er ikke som beskrevet i B 80, og det er det, vi skal stemme om.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Ikke én eneste parcelhusejerfamilie bliver hjulpet ét sekund i deres tilværelse ved, at fru Lizzie Lichtenberg forsikrer, at der for længst er sat et undersøgelsesarbejde i gang. Et undersøgelsesarbejde, der for længst er sat i gang, men hvor man undersøger, undersøger og undersøger, gavner ikke én eneste parcelhusejerfamilie, og det er det, det drejer sig om her.

Jeg har altså mere tillid til regeringen, end fru Lizzie Lichtenberg har. Fru Lizzie Lichtenberg havde ikke tillid til, at regeringen kunne finde ud af at fremsætte forslag, og derfor talte hun om, hvad der var hr. Lykketofts tanker, fordi hun mente, at regeringen ikke kan finde andre tanker end dem, hr. Lykketoft har udtrykt. Det er da meget muligt, at fru Lizzie Lichtenberg kender regeringen bedre, end jeg gør, og at hun har ret i, at sådan forholder det sig med regeringen. Det er selvfølgelig beklageligt, hvis fru Liz-

zie Lichtenberg har ret i sin vurdering af regeringen, men jeg har altså den indgroede tillid til regeringen, at jeg tror, den kan tænke også andre tanker end hr. Lykketofts og derfor ud fra synspunktet, at blind høne også kan finde et korn, måske kan være med til at redde nogle parcelhusejerfamilier, og det er jo det, det drejer sig om.

Regeringen står frit, når det her er vedtaget, til at fremsætte alle de forslag, som regeringen overhovedet kan finde på, der gavner parcelhusejerfamilier. Om Folketinget skal bruge en sommeruge eller to til at diskutere indeksslån eller andre ting, ja, så tager vi den uge eller to, for vor ferie er så inderlig ligegyldig sammenlignet med den katastrofe, der i øjeblikket sker også i Allerød.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Til fru Lizzie Lichtenberg vil jeg gerne sige, at regeringen har haft al mulig lejlighed til at komme med sit eget forslag, til at fremlægge sine egne ideer til løsning af dette alvorlige problem.

Det har regeringen valgt at lade være med. Man har nedsat en arbejdsgruppe i Boligministeriet. Man har nedsat en arbejdsgruppe i Justitsministeriet. De har været der i lang tid, men det, der er brug for, fru Lizzie Lichtenberg, er forslag, som kan vedtages her i Tinget, som kan hjælpe på problemerne, og Fremskridtspartiet har kun med det her givet tilsagn om at pålægge regeringen at komme med forslag.

Vi forventer mindst 25 andre forslag fra regeringen end dem, som Socialdemokratiet har skitseret her, og jeg vil blive meget skuffet, hvis det viser sig, at regeringen ikke kan tænke noget som helst andet end det, Socialdemokratiet skriver i underpunkter.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige til fru Lizzie Lichtenberg, at jeg aldrig har hørt så dårlig en forklaring som den, fru Lizzie Lichtenberg kommer med.

Det, det her drejer sig om, er, at regeringen bliver pålagt at fremsætte et forslag, der kan redde husejerne til efteråret, og så siger fru Lizzie Lichtenberg, at der er nedsat en udredningsgruppe. Ja, det er så en syltekrukke, men udred-

[Bente Juncker]

ningsarbejdet kan da udmærket være færdigt til 1. oktober, og så skulle der da ikke være stort besvær ved at lægge lovforslag på bordet med regeringens egne tanker i også.

Jeg synes, at det er en dårlig forklaring, regeringspartierne kommer med.

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det er da helt korrekt at det ikke er forslag, der er brug for, men der er brug for handling. Det er den, regeringen skal have lov til at komme med, og det er den, regeringen for længst har sagt at den vil komme med. Vi skal hilse det meget velkommen, at man snart er færdig, hvad boligministeren og justitsministeren netop bebudede.

Når hr. Glistrup siger, at jeg ikke har tillid til regeringen, er det da at vende sagen 180 grader, det vil sige at vende den på hovedet.

Jeg har jo netop tillid til, at regeringen vil komme med løsninger, der kan gavne de husejere, der er kommet i uføre af den ene eller anden grund, og hvis man stemmer imod Socialdemokratiets beslutningsforslag, hvor man bl.a. anviser indeksbelåning, at hidtidige ejere skal kunne optræde som lejere og dispensation fra lejeloven, synes jeg, at man viser tillid til regeringen, for jeg tror ikke på den løsning.

Fru Bente Juncker kaldte det en syltekrukke. Det tror jeg nu ikke man kan, for regeringen bliver jo færdig før dette lovforslags dato, så derfor tror jeg stadig, vi kan finde sammen om en god løsning, når regeringen kommer, hvis man da vil, og det vil Det Konservative Folkeparti.

Jørgen Estrup (RV):

Det er synd for Socialdemokratiet, for her ser man jo virkelig, hvor galt det er fat, efter at man i nogle år har savnet magtens sødme. Næppe får man chancen for et flertal med Fremskridts-partiet, før man benytter sig af muligheden, og i udvalgsarbejdet har vi dårlig nok kunnet få lov til at stille de spørgsmål, der var blevet bedt om. Almindelig udvalgsbehandling skulle partout gennemføres, før det overhovedet kunne lade sig gøre.

Det er synd for Socialdemokratiet, så meget desto mere hvis man læser, hvad Fremskridts-partiets repræsentant har skrevet i udvalgsbetænkningen, og hvad hr. Glistrup sagde ved førstebehandlingen, for så er der ingen reel uenighed om dette forslag.

Der er faktisk enighed mellem regeringen, Socialdemokratiet og formentlig hele Folketinget om, at der skal gøres noget på dette område. Det sagde ordførerne også ved førstebehandlingen. Men i udvalget var der ingen interesse overhovedet i at lave et fælles udspil, en beretning eller andre ting. Nej, man ville partout ende udvalgsarbejdet. Det er synd for Socialdemokratiet.

Men jeg synes, det ville være rart her at få afklaret, om man skal læse forslaget, sådan som der er lagt op til i S' og SF's betænkningbidrag, for sådan som man dér må læse det, er det jo en tag-selv-menu. De to punkter, der er nævnt, kan man tage med eller lade være med at tage med, det er sådan, som det nu passer regeringen, og i øvrigt kan regeringen komme med det forslag, den har lyst til; regeringen skal bare komme med et eller andet.

Jamen hvis det er rigtigt, så er det egentlig et meget lidt vidtrækkende forslag. Det ville jeg egentlig gerne have bekræftet.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Fru Lizzie Lichtenberg undervurderer groft landets parcelhusejere, når hun tror, at der er nogen, der kommer i uføre, fordi regeringen bliver opfordret til at fremsætte et forslag. Det vil med andre ord sige, at fru Lizzie Lichtenberg går ud fra som givet, at når regeringen er opfordret til at fremsætte et forslag, så vil den fremsætte et eller andet, der er forfærdeligt for parcelhusejerne, så de kommer i uføre. Det var faktisk det, som var logikken i det, fru Lizzie Lichtenberg forklarede os.

Men der står intet om, at regeringen skal fremsætte et forslag om noget med indekslån. Der står, at det bør indeholde . . . , og derfor kan det indeholde noget om indekslån, og det kan lade være med at indeholde noget om indekslån. Og hvis det indeholder noget om indekslån, må man håbe, at Folketingets flertal er tilstrækkelig fornuftigt til, at den udformning, der kommer i relation til indekslånene, bliver af en sådan karakter, at man alt i alt kan nå frem til et fornuftigt resultat.

Hr. Jørgen Estrup kommer og siger: Jamen man skulle da have lavet et udredningsarbejde i Retsudvalget. Hvad skulle man dog gøre det for? Retsudvalget kan ikke fremsætte lovforslag, og det er lovforslag, der skal til. Lovfor-

[Gillstrup]

slag kan fremsættes fra to sider, enten fra regeringen, der har administrationsapparatet, eller fra et enkelt folketingsmedlem, eventuelt sammen med nogle andre folketingsmedlemmer, hvad enten de sidder i det ene eller andet udvalg. Og hvis regeringen skulle have den opfordring, som i allerhøjeste grad er påtrængende, så kunne Retsudvalget dog ikke sidde længere og lave studiekredse over disse ting her, for hvis det først var kommet til anden (sidste) behandling i morgen, var det det samme, som hvis det først var kommet til oktober, og så havde regeringen kunnet snorke yderligere fire måneder.

Så jeg kan bestemt ikke mene, at det kan bebrejdes Retsudvalget, at Retsudvalget ikke lavede den studiekreds, som vi hver for sig kan ligge hjemme på vore græsplæner og lave, eller hvor vi nu vil lave det henne.

Lykketoft (S):

Jeg er selvfølgelig glad for, at et flertal i Folketinget vil vedtage dette beslutningsforslag.

Jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Estrup, at det er en misforståelse at betragte det som synd for Socialdemokratiet, at forslaget kan vedtages af et flertal i Folketinget, så vidt jeg har opfattet det bestående af fem partier.

Det ville være synd for den forholdsvis store gruppe af klemte husejere, hvis ikke Folketinget benyttede sin sidste mødedag til at understrege over for denne regering, som jo ikke har taget nogle initiativer, der kunne komme frem til behandling i Folketinget inden sommerferien – hvad jeg meget beklager – at Folketingets store flertal meget kraftigt henstiller, at der nu kommer hurtige forslag og effektive forslag i forhold til de problemer, der er beskrevet i beslutningsforslaget.

Det er selvfølgelig ikke meningen, at man med det lovforslag, der skal komme, skal lægge op til at bringe folk i vanskeligheder, sådan som fru Lizzie Lichtenberg fejlagtigt var inde på. Der skal stilles en række muligheder op – ikke noget, folk skal tvinges til, men forskellige tilbud, som kan løse problemerne for mennesker, der er i lidt forskellige faser af en udvikling hen imod en tvangsauktion.

Vi ønsker meget gerne kreativitet fra regeringen. Hovedformålet med dette forslag er at styrke regeringens tempo og regeringens kreativitet, men vi mener afgjort, at indekslån bør være en af de valgmuligheder, man stiller op for

folk, og at specielt meget lange indekslån vil kunne være meget virkningsfulde sammen med nogle akkordordninger i forhold til en truende tvangsauktion.

Så skal jeg i øvrigt henlede opmærksomheden på, at der i udvalgsarbejdet er kommet et materiale, der viser, at det ikke så meget er Socialdemokratiet, der har lavet hastværksarbejde, som Realkreditrådet, der i sine kommentarer har kommenteret et helt andet forslag end det, der er indeholdt i bemærkningerne til dette beslutningsforslag. Pointen for Socialdemokratiet har jo netop været, at man skulle erstatte med nogle lån på gunstigere vilkår, end det er muligt i dag, og med en længere løbetid end de eksisterende lån. Det er ikke det, Realkreditrådet har regnet på, og derfor er det materiale, som man så truende har anvendt i debatten fra visse af regeringspartierne side, ikke anvendeligt til at dokumentere noget som helst med.

Men dette er altså en meget kraftig opfordring til regeringen om omsider at handle i forhold til de mennesker, der er klemte af, at de har købt hus til opskruede priser i en periode, hvor der var forventning om fortsat inflation og højrente, og derefter sidder i en situation af brudte forventninger og forhåbninger og et meget stramt budget, som ingen på boligmarkedet tidligere har oplevet.

Så vil jeg godt sige, at det første råd, regeringen skal give – og det er jo det råd, man altid skal give til mennesker, der står og hamrer hovedet ind i væggen og spørger, hvad alternativet er – er, at de skal holde op med at hamre hovedet ind i væggen. Regeringen skal altså entydigt forklare, at man ikke agter at gå videre med de tanker, der er omhandlet i den danmarkshistoriske plan om at gribe yderligere ind over for rentefradragsretten i forhold til de mennesker, der har stiftet lån til alt for høj rente og til opskruede priser, men forsikre, at uanset hvilke ændringer der i øvrigt skal ske systemmæssigt i kapitalafkastbeskatning og rentefradrag med fremtidig virkning, vil de lån, som allerede er tegnet, ikke få en begrænset skatteværdi.

Det er meget, meget vigtigt for at fjerne usikkerheden, for at undgå, at sommeren går med endnu større, uhyggelige konsekvenser på ejerboligmarkedet, end vi allerede har set, at vi får en sådan entydig tilkendegivelse, for der er sikkert mennesker ude omkring, som uden en til-

[Lykketoft]

kendegivelse fra regeringen ikke vil have forstået, hvad der i øvrigt har været et klart folketingsflertals entydige melding både i går og i debatten om dette forslag i dag. Der bør ikke ske noget, der krummer ét hår på hovedet af dem, der i forvejen bor dyrest på ejerboligmarkedet. Tværtimod er der brug for disse hurtige og effektive initiativer for at lette vilkårene for dem, der er mest i klemme.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror, hr. Lykketoft havde misforstået lidt, hvorfor det var synd for Socialdemokratiet. Det er såmænd ikke synd for Socialdemokratiet, at dette forslag bliver vedtaget. Det kan der være mange gode grunde til, bl.a. de problemer, der ligger bagved, hvilket regeringen jo klart har understreget. Nej, det er synd for Socialdemokratiet, at man ikke har tid til at føre et normalt parlamentarisk arbejde igennem i udvalgene, at man ikke er interesseret i at snakke med dem, der har den samme opfattelse, men tværtimod, fordi man kan vise en potent indstilling sammen med Fremskridtspartiet, suspenderer normalt udvalgsarbejde og kører tingene igennem. Det er det, der er synd.

Men jeg synes, hr. Lykketoft skylder os en forklaring på, hvad dette beslutningsforslag egentlig pålægger regeringen. Er det sådan, at regeringen nu er forpligtet til at komme med en løsningsmodel, som også rummer indeklån, eller kan regeringen se bort fra det forslag? Hvis det sidste er tilfældet, så har vi den situation, som Fremskridtspartiet åbenbart stemmer for. Hvis det første er tilfældet, er Fremskridtspartiet åbenbart med til stemme dette igennem sammen med Socialdemokratiet – på falske præmisser. Det vil jeg dog gerne have understreget.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Der er jo flertal for dette forslag både med og uden Fremskridtspartiet, så vidt jeg har forstået. I øvrigt er det min opfattelse, at man ikke kan skabe valgmuligheder, der er tilstrækkelig gode til at løse disse problemer, uden at der også indgår indeklån. Det er det, vi henstiller til regeringen. Der står, at det bør være indeholdt.

Når vi har afstået fra en yderligere udvalgsbehandling, hænger det først og fremmest sammen med – og dér er jeg enig med hr. Glistrup – at Folketingets Boligudvalg ikke kunne have fremsat lovforslagene på området alligevel. Vi stiller op til en hvilken som helst forhandling med regeringen i dag, i morgen og sommeren over om at få nogle ordentlige forslag frem på dette område. Vi synes bare, at regeringen skulle have den hilsen med, som klart lå i debatten i går og har ligget i tilkendegivelserne i dag fra et meget stort flertal i Folketinget: Her skal ske noget, og det skal ske hurtigt. I øvrigt er der noget af det, der skal ske, som godt kan gennemføres administrativt, inden Folketinget overhovedet kommer ind igen.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Det er til hr. Jørgen Estrups bemærkninger om, at dette forslag ikke skulle have fået en rimelig behandling i Folketingets Boligudvalg. Jeg må som formand for Boligudvalget på det bestemtteste afvise den påstand. Beslutningsforslaget er fremsat den 2. maj og var til første behandling den 19. maj; så gik der 11 dage, inden der blev afgivet betænkning, og der er ikke nogen spørgsmål i udvalget, som ikke er blevet besvaret.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med, og derfor tog hr. Jørgen Estrup Fremskridtspartiets navnanfængeligt og skulle absolut drage os ind i denne debat om, hvad regeringen i grunden skulle gøre, hvis forslaget blev vedtaget. Men jeg skal da meget gerne svare.

Det, der interesserer her, er ikke juristerier med fortolkninger af, om regeringen har opfyldt forpligtelser eller ej, men det at redde så mange parcelhusejerfamilier så hurtigt som muligt fra så mange tvangsauktioner som muligt. Det er det, det drejer sig om, og kommer regeringen med nogle forslag foranlediget af dette beslutningsforslag, så er vi glade og lykkelige. Og hvis tvangsauktionsrisikoen af det format, som den har i øjeblikket, eller af andet meget betragteligt format derefter driver over, vil Fremskridtspartiet være tilfreds, uanset om der kommer noget med indeklån, og lade være

[Glistrup]

med at stemme for et eventuelt krav om rigsret, eller hvad det nu var, der foresvævede hr. Jørgen Estrup at der skulle ske, hvis de ikke kom til at indeholde indeksslån. Vælger regeringen at tage noget med indeksslån i, så må regeringen da meget gerne komme med noget med indeksslån, og så vil vi skønne om, hvorvidt det er fornuftigt med henblik på at nå målet, alt efter hvad regeringen har foreslået, og eventuelt komme med de fornødne ændringsforslag.

Regeringen kan komme med alt, hvad der gavner formålet, så hurtigt som muligt, men foreløbig har regeringen jo totalt snorket på området, og det er det, som vedtagelsen meget gerne skulle vække: »Mester Jakob, mester Jakob, sover du?« Det er faktisk det, der er grundlaget for, at vi stemmer grønt ved denne lejlighed.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Hr. Jørgen Estrup ved jo godt, at vi nærmest har tigget og bedt regeringens medlemmer om at komme med nogle forslag på dette område. Det har de ikke gjort. De har ønsket at have en eller anden studiekreds siddende sommeren over, og det er vi altså nogle stykker der synes man ikke kan byde de parcelhusejere, som er i øjeblikkelig økonomisk klemme. Men det mener regeringen godt man kan. Det er dens ansvar, og det kommer den jo til at markere, når den stemmer imod dette forslag om lidt.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Hr. Baadsgaard ved udmærket godt, at der har været 14 dage til udvalgsbehandlingen. I de 14 dage har man fra Socialdemokratiets side gjort, hvad man kunne, for at forhindre, at der blev svaret på spørgsmålene, og man har i øvrigt ikke ønsket forhandlinger, til trods for at jeg i udvalget har bedt om det.

Men det, som jo er det virkelig tragikomiske i denne sag, er spørgsmålet: Hvad er det nu, man får? Jamen det er den studiekreds, som fru Kirsten Jacobsen snakker om. For hvad er det, forslaget indebærer? Det er en studiekreds. Vi kan jo ikke vedtage noget her. Vi kan vedtage en henstilling til regeringen, som regeringen har sagt at den under alle omstændigheder vil følge op.

Det, som er det interessante, er, at Fremskridtspartiet med sine stemmer nu pålægger regeringen at komme med et forslag om indeksslån, uanset at realkreditten siger, at dette er til skade for parcelhusejerne. Det er realiteten. Det synes jeg egentlig er for dårligt både af Socialdemokratiet og af Fremskridtspartiet. Sagen er, at der sagtens kunne være skabt et bredt forlig, hvis man havde nøjedes med henstillingen til regeringen – det, som første del af beslutningsforslaget rummer.

Boligministeren (Agnete Laustsen):

Det er almindeligt kendt, at inden man sætter sin underskrift på noget, læser man, hvad det er, man skriver under på. Derfor undrer det mig også, at hr. Glistrup, der, så vidt jeg ved, er jurist, i Fremskridtspartiets betækningsbidrag skriver, at da dette – nemlig det, at man opfordrer regeringen til at komme med et forslag til lovgivning – er det socialdemokratiske forslags eneste reelle indhold, er det da helt i orden. Hr. Glistrup var oven i købet ved første behandling ved at gå så langt, at vi ikke engang behøvede at behandle forslaget i udvalget.

Men jeg vil gerne spørge hr. Glistrup, også som jurist: Er ordet »bør«, som står i Socialdemokratiets forslag:

»Forslagene bør omfatte følgende punkter:

- 1) Adgang til omlægning af højtforrentede realkreditlån til indeksslån . . .
- 2) Adgang . . . til . . . at lade den hidtidige ejer forblive i boligen som lejer for et åremål«,

efter hr. Glistrups mening at forstå som et »kan«, for så vil jeg gerne sige, at vi har ganske forskellige opfattelser af, hvad dette forslag indebærer. Vi har fra regeringens side læst dette forslag som det, ordet »bør« er, nemlig et pålæg om, at det også skal indeholde disse elementer.

Når forskellige her i salen i dag har sagt: Nå ja, dette her er kun et idékatalog til regeringen om, hvad den kan gøre, så vil jeg sige, at hvis bare Socialdemokratiet fra starten havde gjort sig den ulejlighed at understrege, at det var det, der var dets mål, så tror jeg, nøjagtigt som hr. Estrup, at vi alle sammen kunne være blevet enige. For vi ved alle sammen, at det er en alvorlig situation for mange parcelhusejere, og vi vil alle sammen også gerne gøre noget. Men vi vil bare ikke gribe til midler, som viser sig at være de forkerte i en situation, hvor vi faktisk gerne vil hjælpe.

[Boligministeren]

Så hvis Socialdemokratiet havde gjort både sig selv og os alle den glæde, at det havde udformet dette beslutningsforslag sådan, at forslagene »kan« omfatte følgende punkter, havde vi slet ikke haft hele denne diskussion.

Nu »bør« vi gøre det, og det opfatter jeg sådan, at vi nu skal fremsætte et forslag, der bl.a. omfatter muligheden for disse meget omtalte indekslån. Bl.a. Nykredit – man har oven i købet svaret Socialdemokratiet direkte på et spørgsmål herom – konkluderer sin vurdering af, hvad sådan et indekslån betyder, i den skrivelse, man har sendt til Socialdemokratiet, således: »... den foreslåede refinansieringsordning vil kunne give boligejerne en likviditetsletelse, hvor størrelsen og tidsintervallet er bestemt af inflationen«.

Det skal man også lægge mærke til: »er bestemt af inflationen«. Den ønsker vi som bekendt at bekæmpe.

Men så er de sidste linjer nok værd at bemærke. Der står nemlig: »Men der betales dyrt for at opnå en positiv likviditetsvirkning, idet ordningen indebærer en voldsom stigning i nutidsværdi af boligejernes gæld.«

Det er noget af det, vi gerne vil have lov til at overveje: Indebærer dette de konsekvenser, som Nykredit påstår, eller gør det det ikke? Vi vil jo gerne finde frem til de rigtige midler.

Derfor er jeg selvfølgelig glad for, at hr. Lyketoft siger, at dette forslag skal ses som en hilsen til regeringen. Jeg er altid glad for at få hilsener, især kærlige hilsener, og jeg må jo nok opfatte dette som noget sådant, for jeg er enig med hr. Lyketoft i, at der skal gøres noget.

Men som det vil fremgå af betænkningen, har jeg faktisk inden hr. Lyketofts hilsen også allerede gjort noget. Der er taget initiativ til, at realkreditte, som jo ikke har en helt uvæsentlig rolle på dette område, er gået i gang med at vurdere, hvad det egentlig er for mennesker, der kommer i denne situation, hvad det egentlig er, der gør, at vi i dag står med et voksende antal tvangsauktioner – selv om jeg da også gerne vil benytte lejligheden til at sige, som jeg også gjorde det ved førstebehandlingen, at de slet ikke er af samme størrelsesorden som i 1982. Men enfin, tallene er for høje. Som sagt: Glem nu ikke, at de er væsentligt under, hvad de var i 1982, hvor der, så vidt jeg husker, ikke var nogen, der greb til disse hovsaløsninger, hvad jeg betragter dette forslag som.

Vi vil gerne se, hvad det egentlig er, situationen i realiteten drejer sig om. Det er realkreditte allerede i færd med.

Jeg vil også meget gerne drage en anden gruppe mennesker, som jo ikke er helt uvæsentlig, ind i dette arbejde, nemlig ejendomsformidlerne. Derfor har jeg nedsat en lille, ikke syltekrukke, men arbejdsgruppe. Og jeg kalder det ikke et udvalg; det er en lille arbejdsgruppe af mennesker, som forstår sig på, hvad det her drejer sig om.

Fru Bente Juncker siger: Nå ja, der kan jo gå både vinter og vår, og det er en syltekrukke, osv. Jeg vil gerne bede fru Bente Juncker læse den betænkning. Der står, at de analyser og vurderinger, som denne lille arbejdsgruppe skal finde frem til, forventes tilendebragt inden udgangen af august 1989 med henblik på lovgivningsinitiativer i begyndelsen af det nye folketingsår. Hurtigere – hånden på hjertet – kan ingen mennesker gøre det. Arbejdet er sat i gang.

Jeg er lykkelig over at få alle disse kærlige hilsener fra, hvad der vil vise sig at være et flertal herinde, men jeg kan godt sige, at der allerede er gang i det. Derfor er grunden til, at vi stemmer imod dette forslag, ikke indholdet – for vi vil gerne hjælpe parcelhusejerne – men måden, dette forslag efter min opfattelse pålægger regeringen at gøre det på, idet der står, at vi bør gøre sådan og sådan. Jeg vil gerne finde på mange andre muligheder, og jeg vil ikke bindes til, at disse ting er noget, der skal indgå i det, og det er tilsyneladende det, som et flertal inklusive hr. Glistrup, der tilsyneladende fortolker ordet »bør« som »kan«, nu er i færd med at vedtage.

(Kort bemærkning).

Baadsgaard (S):

Jeg har da stor respekt for Realkreditrådet, og jeg synes, det er udmærket, at boligministeren vil lytte til Realkreditrådet, men jeg synes, det lyder beskæmmende, at Boligministeriet ikke selv kan finde ud af, hvad der er galt, og udforme de lovforslag, der er nødvendige for at klare disse problemer.

Jeg tog egentlig ordet for at sige noget til hr. Jørgen Estrup. Jeg synes, det er i orden, at man er imod forslaget, hvis man er det, og så argumenterer for dette synspunkt med politiske begrundelser, men jeg synes ikke, man skal gribe til at kritisere proceduren.

[Baadsgaard]

Lad mig én gang mere gøre opmærksom på, at der gik 6 dage fra førstebehandlingen, til det første spørgsmål blev stillet i udvalget.

Så endnu en ting: Hvordan i alverden skulle Socialdemokratiet kunne forhindre, at svarene bliver afgivet? Der er som tidligere sagt ikke nogen ubesvarede spørgsmål, og hvis svarene er kommet senere, end hr. Jørgen Estrup mener de skulle være kommet, må det bero på forsinkelse i Boligministeriet. Men svarene på de spørgsmål, der er stillet, er altså fremkommet.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Fremskridtspartiet er utilfreds med boligministerens udtalelse om, at det ikke kan gøres hurtigere end til det nye folketingsår. Der er over 4 måneder til det nye folketingsår. Der er masser af parcelhusfamilier, der kommer ud at svømme inden for de fire måneder.

Desuden synes jeg, det er prisværdigt, at regeringen har en undervisningsminister, der har nedlagt Sociologisk Institut, mens boligministeren opretter det igen ved at sætte nogle realkreditfolk til at foretage nogle sociologiske undersøgelser af, hvorfor folk er kommet i vanskeligheder. Hvor er det dog himlende uinteressant! Her kræves handling og ikke sociologiske doktordisputater! Disse banaliteter fra Realkreditrådet, som boligministeren læste op, som om det var den store visdom her i verden, er simpelt hen noget rent sludder. Det er i hvert fald noget, som enhver – hvad enten man har realkreditkongekrone på eller ej – selv kan ræsonnere sig til, og hvor i hvert tilfælde en boligminister må antages at have 100 medarbejdere, der ved bedre end det, som blev læst højt derfra.

Om »bør« betyder »bør« eller »bør« betyder »skal«, som boligministeren siger, er jo så himlende ligegyldigt, for hvis boligministeren fremsætter et forslag, er der jo ikke dermed vedtaget noget som helst. Boligministeren kan jo glimrende i sit forslag skrive, at hun synes, det er et dårligt forslag, hun fremsætter, og så må hun skrive, at det er et dårligt forslag, og så må vi andre se, om vi gennem ændringsforslag kan få det udformet sådan, at vi kan sige ja eller nej, når det kommer frem til tredje behandling. Men der er jo ingen ulykke sket, fordi regeringen skulle komme til at fremsætte et forslag, som er dårligt, og som regeringen selv skriver er

dårligt. Det er bare forfriskende! Det har den i øvrigt også gjort flere gange før, så hvad skulle der dog gå af boligministeren, fordi hun kom til at fremsætte et forslag om indekslån, som hun skrev var dårligt?

Lad os bare komme i gang! Helst længe inden det nye folketingsårs begyndelse skulle vi have vedtaget noget.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg mener, at boligministeren tager fejl på en lang række punkter. Der kunne have været handlet langt hurtigere. Der kunne have været fremsat forslag fra regeringen i dette forår. Jeg synes, det er uhyre mærkværdigt, at regeringen er mere optaget af at lave forslag, der i deres konsekvenser kan udløse endnu flere tvangsauktioner, end af at komme med en effektiv indsats imod et problem, der har været i meget hastig vækst.

Det er heller ikke rigtigt, at vi behøver at vente, til Folketinget mødes igen. Det er fuldt ud muligt, at nogle af de elementer, boligministeren skal finde frem til, kan sættes i værk blot ved aftaler mellem regeringen og realkreditinstitutterne.

Og så mener jeg stadig væk, at der bør være forslag om indekslån. Det gør der også af den grund, at når regeringen selv er så ambitiøs i sin antiinflationspolitik, som man har lagt det frem i de sidste dage, er der jo overhovedet ikke noget problem ved indekslån. Så er indekslån netop den helt rigtige løsning for de mennesker, vi taler om her. Derfor forstår jeg slet ikke de borgerlige indvendinger.

Det, som boligministeren stod og læste op af Realkreditrådets kommentarer – eller var det Nykredits kommentarer? – er jo lige præcis, at hvis der bare er antydning af succes over regeringens økonomiske politik, er indekslån den helt rigtige løsning for de mennesker, der er i klemme. Det synes jeg de borgerlige ordførere skulle mærke sig.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

I fortsættelse af det, som hr. Lykketoft lige har sagt, er der selvfølgelig to muligheder:

Man kunne tænke sig, at regeringen fremsat et forslag, der tvang folk til at tage indekslån,

[Gillstrup]

sagde, at de *skulle* tage indekslån, ellers blev de straffet, eller sådan noget lignende. Det forslag ville sikkert blevet forkastet i Folketinget, men man ville i hvert tilfælde have opfyldt beslutningsforslaget.

Man kunne også give dem *ret* til at optage indekslån, og det, at folk får ret til at optage et indekslån, kan dog aldrig være noget, der kan genere nogen som helst; hvis folk har mulighed for at optage indekslån, kan de optage det, eller de kan lave være, alt efter hvordan de vurderer det.

Vi tror ikke på, at regeringen vil gå videre, at man ligefrem vil lave stavnsbundne indekslån. Vi tror, at man vil overlade det frit til folk at være deres egen lykkes eller ulykkes smede, alt efter hvor meget de tror på regeringens antiinflationspolitik.

Derfor er det fuldstændig uden hold, når Realkreditrådet, hr. Jørgen Estrup og boligministeren siger, at der kan være noget ulykkeligt i at foreslå en adgang til indekslån. Det kan der aldrig nogen sinde være nogen ulykke i, så længe det ikke er tvungent, og det er der vist ingen der drømmer om at det skulle være. Derfor er boligministerens anfægtelser uden noget som helst grundlag i virkeligheden.

Den eneste ting, boligministeren skal overvinde, er sin handlingslammelse: at hun ikke foretager sig noget. Det er jo faktisk den sygdom, som dette her handler om, og som er baggrunden for, at der ikke kommer noget fra boligministeren. Vi har set det på realkreditområdet og et væld af andre steder, og det er den sygdom, som vi med vedtagelse af dette forsøger at kurere boligministeren for.

Det er ikke andre steder, der er problemer. Nej, problemerne er hos boligministeren, der har vist sin handlingslammelse i hele sin embedstid, og den fortsætter hun altså nu med, idet hun bare vil udskyde det hele til næste folketingsår. Det er sørgeligt, at landet har en sådan boligminister.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning

vedtoges med 76 stemmer (S, SF, FP, CD og KRF) mod 46 (KF, V, RV og Steenholdt (Grønl.)).

Formanden:

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til boligministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 35:

Forslag til folketingsbeslutning om udarbejdelse af en hvidbog om Danmark og EF's indre marked.

Af Gade (SF) m.fl.

(Fremsat 16/12 88. Første behandling 25/1 89. Betænkning 26/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gade (SF):

Det er ikke hver dag, man beder om at få sit forslag til afstemning, når man kan se, at man ikke kan få det vedtaget. Men når vi gør det i denne sag, er det, fordi vi synes, det er vigtigt at synliggøre, at der faktisk i år i Folketinget har været nogle partier, som har ønsket, at der kom objektive, nuancerede beskrivelser af de store problemer, Danmark står over for i forhold til de muligheder og vanskeligheder, som EF's indre marked giver os. Det vil vi gerne have gjort helt klart, også fordi der er EF-valg om 14 dage. Det er vigtigt at have grundige analyser andetstedsfra end fra Folketinget. Det viser vismandsrapporten.

Debatten i Danmark om det indre marked havde været ganske meget ringere, hvis vi ikke havde haft vismandsrapporten. I vismandsrapporten står der mange steder det samme, som regeringen mener, men langt flere steder det modsatte af det, regeringen påpeger. Det, vi har oplevet i diskussionen om EF og det indre marked, er, at regeringen, borgerlige politikere og nogle erhvervsorganisationer gang på gang har misbrugt diskussionen om det indre marked til at sige, at man var nødt til at føre en borgerlig politik og nødt til at foretage indgreb på grund af det indre marked.

Vismændenes rapport er et eksempel på, at rapporter lavet uafhængigt et andet sted end i